

ԴԱՇՆԱԿՑԱԿԱՆՍԵ ԹԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆԷՆ

1894 Մայիսի կիրակի առաւօտ մը պատահամբ կարնոյ Մաքսատան առջեւ կանգնած էր Ուշագրու թիւն գրաւած էր մաքսատան գրան սոջն չգեղ կոտք մը որուն վրայ կեղծ էր փառաւոր սպէս զգեստաւորեալ կառասպան մը ուսաստանցի տարազով Ետյանի էր թէ ուսաստանէն կուգար աւոր մէջ բազմոզ մեծատունը: Հետագայ րոտի լինելու շէ կը գրայնը, ու զեցի տեսնել սոյն նորեկ ազնուակոնը: Մտայ մաքսատան բակը և ահա տեսայ քիչ անդին մէկը ձեռքերը ետին, երկու ցուցամտները իրար անցուցած կը ճեմեր: Թուսական երկար զեղատին մուծակը (ճիզմէ) ոտքը քաշած, ուսերուն վրայ քարշ ձգած ուսական չապալուր մը (սրմայ թեղերով բանուած) ձախ կողմն ի վար մի փոքր պայտուակ կոխած թուր ու գունամ գէմքով, մարած աչքով, երկար մորուսով, երկար հասակով, 40-45 տարեկան մի մարդ էր: Թուս շինելուն վտանգ էր, բայց և այնպէս չէր կրնար հասկանալ թէ ինչ ազգէ էր, ուստի մտեցայ բեռնակիրներէն մէկուն և հարցուցի թէ ինչ մարդէ այն, բեռնակիրը պատասխանեց «Ձեմ գիտեր թէ ինչ գործի մարդ է, միայն թէ մեր աղոց մէկին ըսած էր նազիկ շուկային գիտունը իրեն ցուցնէ, սորէն ռուսաստանցիք արեքսող են, եկէր չէ երկր գիտնալունը կուգէ սորով...» Գիտնալունը ինչ ծանօթ լինելով կ'ըսով շախ հասկացայ մեր նորեկին ինչ ըլլալը և քիչ մը վարանելէ վերջ մտեցայ իրեն և ըսի թէ «Դուք կուգէք գիտնալունը տեսնել, գրեմք առաջնորդել ձեզի: Մեր նորեկ բարեկամը ասպետական ձեռքով հաճեցաւ, ալ կը մնար իւր գործը կարգադրել մաքսատան հետ: Հազիւ տասը րոպէ անցած էր մեր այս խոսակցութենէն ահա իմ ծանօթներէս մէկ քանի երիտասարդներ խիստ ակնածանօք մտեցան հիւրի մօտ և ձեռքը սեղմեցին. աստեղծէ միայն Յ. ի անձամբ ծանօթ է եղեր Թուսաստանում: Ալ հասկացայ թէ եկողը Դաշնակցական Ներկայացուցիչ մի էր: Բիչ մը աստ և անք զեզերելէ վերջ ահա տեսի տաճիկ պաշտօնեայ մը որ մեր ներկայացուցչի հետ միմեանց ձեռք սեղմելով իրարմէ բաժնուեցան: Երիտասարդներէն մէկուն. Մ. ի հարցուցի թէ ով էր այդ թուրքը, ըսաւ կարտի թրքաց շիւպատոսն էր: Մեր նորեկը Առաջնորդեցին զէպի Կէլպաշի Տէվրիշ զատէ պանդուկը:

Այս անձն էր Դաշնակցութեան հիմնադիրներէն պրն. Բարսեղ Մելիք Գրիգորեանցը, ներկայացուցիչ և հսկիչ Բարսեղը Հայքի, վասպուրականի ու փոքր Հայքի Դաշնակցական կազմակերպութեանց: Ալ հետամուտ եղայ մեր Պրն. Բարսեղին. երկու օր ետքը տեսայ թէ Տէվրիշ զատէի պանդուկի մէջ վարձած էր իրարու կից երկու կենեակներ փառաւոր գարնարուած և մէկ սպասաւոր: Մեր ներկայացուցիչի շուայ վարձուցը զիս շատ տիրեցուց: Յ. Ա. ի շնորհիւ ալ մօտէն առնչութեան մէջ էի, թէ և «Ինոցանէ» չէի, բայց մեր յարաբերութիւնը մտերմական էր, զի կար ինդի որ երկու կուսակցութեանց համերաշխութիւնը կը պահանջէր, մեր Պ. Մելիքի շուայ վարձուցը իրեններուն քանիցս ակնարկած էր: Մեր անտրոստ ակնարկով լինելու զմեզ անհամակրելի ըրին Պ. ներկայացուցիչին: Ուն թուականին Երոզպական և այլ պաշտօնական մարմիններու կողմէ. Բեռնի Լուսաւորչայ լեռան ծանօթ արշաւանքին մանրամասնութեանց համար զրկուեցայ երկուսուս կը գտնուէր Դուս-

րիկեան և իր երկու սրղիքը սրտնք Աղեքսանդրաբուցի (Կիւմրիցի) էին: Վերադարձու մեր Պ. Մելիքի ջանքն էր լինելու զեզերել տալու թէ, իր և խոսքին զեզերելուը Դուսրիկեան և իր սրղիքէին ու սշ թէ թուրքա-Հայեր միջ այն պահուն Դուսրիկեան իմ կը զրկէր «կատուի պէս ձագունները բերանս ուսած ծախ ծախ կը պահուիմ, միմեղ սրղիք ինծի զի բարբառին անձանք և մերկին ու սովորութեան անց, այսպէս հարցողեցէք սրբելի Մելիքիս, հանգրտակալի տան մէջ, գիտութեան իմ կը փնտռեմ քաղաքէն հեռանալու լմ այս նեղ կացութեանս պատճառը Գիտնի է զի մեզ հետը Լեւո շիւտաւ ալ մեզի վէլ ի վերջ յիշար իւր պիտի լինինք:

Երբ ամեն բան ճշտութեամբ շարկայացուցի, Պ. Բարսեղ սկսաւ ասաւ և անք ըսել թէ «Չարամաթեանը սատուութեանն են» և քանի մը շինուե իմանակներ իր թէ Դուսրիկեանէն գրուած, կը ցուցուեն ըսելով թէ «Գուրգէնը երկուս քաղաք մտած շէ թուելով թուենէն, մի քանի ժամ հեռաւոր դիւր մը մնացած է, և ուստի ինչ որ խօսի սուս է»: Սեր Դաշնակցութեան չիմտողի կ'ըսուսու թեմք շինուած սուսերը աւելի զիք խոյտառակեցին, զի երկուսէն իմ մեկ նեղ վերջ Գանատացի հայասէր մէկը կը գրէ երոպական պաշտօնատան մը «... Ձեզ անկ եղածը հաշ. րդերու համար երէք (արտադրողի, բարեղի և կարնոյ) ճանապարհներով մարդիկ իրկեցինք, սակայն տիրու լսել թէ մին սպաննուեցաւ միւր բարբառի կորուած է միւսը խիստ գանակուած է ու այժմ անկողնոյ մէջ է, Ձեր իրկած անձին զէմ շատ խոստով եններ ելան, կառավարութիւնը չեմ գլխար ուսկից լմացած էր, կը ջանար ձեր բարեկալը սակայն անուր իմ կուսութեանը չէին հասկացած. այդ պատճառով Մաքսատանը մէջ Երապիկեցի անմեղ երիտասարդներ բանտարկուած են, բայց ուրախ եմ լսելով թէ... անձնաւ ձեզ ժամանեց որով գոհացում կը գտնէք:

ՅԹ թուականներին սոյն «Չարա Մելիքը» (ինք իր հեղինակութեանց մէջ այսպէս կ'ստորագրէ տես «Կարնոյ յերատակարանը») մահուան վճիռ կարճակէ բընիկ Արապիկեցի Սիմէօն էֆ. Պողոսեանի զէմ որ իր ծանօթ վաճառական պատուաւոր դիրք մը բռնած է Կարնոյ հըրապարակի վրայ, իւր ազնիւ սիրտը և անձնուէր Հայրենասիրութիւնը բոլոր Կարնեցուց յայտնի էր, սակայն Դաշնակցութեան զաշնոյնը կը մտուի Պողոսեանի կուրծքը և յետոյ զուր հոգին կուսուէր «Քաղաքին վայնասունը մինչեւ երկինք կը բարձրանար, զի անկիւ Հայ մը կարնուեցուց, շատերու հայր եղած էր նա: Մէկ շաքս թ Լաքը պատկուելի կ'օմիտէ յայտարարութիւն մը ցրուեց «Պողոսեան Սիմէօն էֆ. ի սպանուելը իսպառնելի արդիւնք էր»: Եւ ահա այսքանով Աղեքսանդրաբուցի Ե. Ճ. և Չարա մելիքը գոհացում տուին իրենց խիզճեալուն: Նոյն թուականին նոյն օրը նոյն ժամուն ծանօթ Փաստարան և լեզուագէտ Յարութիւն էֆ. Տէր-Սարգիսեան ևս գետին թաւակցեալ Դաշնակցութեան զաշնոյնով, շատ թանկագին կեանք մը Դրօշակ իր պիղծ որով յայտարարեց թէ «Փաստարան մտանիչ Յարութիւն սպաննուած է»: Պատմեք եղբուր թիւնը: Իրր թէ Կարնոյ եկեղեցիին մէջ եպիսկոպոսին տուած մէկ քարով վախիթ քարգ մանած է Յարութիւն էֆ. ի ինչ ծաղրական բան, Կարնոյ եկեղեցին այդ օրը երկու հազարէն աւելի բազմութիւն մը կար այս, ահագին բազմութեան մէջ քա-

րող մը կը արուի այդ քարով սարսափելի գատնիք մը եղած կըլլայ, Յար. Տէր Սարգիսեան մը կը գտնուի որ երկայ կուսակալին յայտնէ գաղտնիքը, ի՞նչ փաստաւ պայցոյց ունեցան թէ Տէր Սարգիսեան կառավարութեան պատմած է քարովը. ոչ ինչ, ինչպէս հետագայ զէպը պիտի բացատրէ և ցուցնէ, ատով անձնական հաշիւներ մաքրուած են, Յար. էֆ. 5-5 օր առաջ Դաշնակցականներու ձեռքով կ'սպաննուի Պ. Կոչկարեանը. սրով հետեւ ժննչվի վիճածին շարագահութեանը Յարութիւն Տէր Սարգիսեանի մահուան վճիռը կը յանձնուի Կոչկարեանի որ իր Ծերուր գործադրէ: յիշեալը բաւական ուղղամտութեան ունեցալուն կը բողոքէ այդ վճիռն զէմ «Անարար և առանց փաստի» ըսելով, Կոչկարեանը կը ջանան համարել թէ «Առաջնորդի քարովը կառավարութեան լուր սուսած է ուստի մատնութեան ըրեր և ակաք է որ սպաննեք», Պրն. Կոչկարեան կըսէ «Սեպեմ թէ Առաջնորդի քարովը կառավարութեան լուր սուսած է և մեք պէտք է այդ լուր սուսու մտանիչը ըստ պաննէինք ով որ ալ լինի, բայց ինչ ապացոյց ունենք թէ Յարութիւն էֆ ինչ հողորդած է զայն, ևս Աստուծոյ և Աղ. զիս զէմ մեղանշած պիտի ըլլամ որ արդար մէկուն մը վրայ ձեռք վերցուեմ, սուէք ինչ ապացոյց ես ճիշտ այս վայր կեանիս գործադրեմ կ'օմիտէ իմ վճիռը» մինչև իսկ որոշակէս չենք գիտեր թէ կառավարութիւնը լուր ունի այդ քարոզէն ինչ կար քարոզին մէջ, կառավարութեան հետ առնչութիւն ընդհանրուե վըրայ կատկածեալ «և սպաննուե» ենք. Կարնոյ կէսը, որն մն, սրէ անցունելու է: Թողովը կը փակուի և Յ ժամ վերջը գաղտնի ժողով մը գումարելով մահուան վճիռ կարճակուի Պ. Կոչկարեանի զէմ: Հ. ի իր մտերմիկ և սրտակցին զաշնոյնով Կոչկարեան գետին կը թաւայի, և Կարնոյ երիտասարդութիւնը կը կորսնցնէ ՏՏ տարեկան կայտառ ու յաղթանգամ հայրենասէրը:

ԵԿԵՂԵԱՑ ԳՈՒՐԳԷՆ (Շարունակելի)

Նամակ Միլիթրոսէ
Լսելով հայ կարօտեակց վիճակը չլրցիք անտարբեր մեալ: Տեղւոյս Աղգալին ընկերութեան նախաձեռնութիւնով հանգանակութիւն մը բացուեցաւ և 54 տար գոյացաւ: Ասոր վրայ Աղգալին ընկերութիւնը իր գտնաձէն աւելցուեցով, 100 տար պիտի զրկէ պատրիարքարան ինպատ սրբոց:

Ամերիկայի հայոց ծանօթ պ. Գարեգին Չիթճեան մեզի այցելութեան եկած էր: Աղգալին ժողովարարին մէջ յուստ շահեկան ասանախօսութիւն մը ըրաւ: Յարգելի ասանախօսի խօսածները գրի առնել սուրբը կը համարիմ զի քաջ գիտեմ թէ ամբողջ Ամերիկայի հայոց ծանօթ է թէ անոր խօսածը ինչ պիտի ըլլայ, բնականաբար աղգալին ներշնչուեով սրտայոյզ խօսքերէն որ կը խօսէր միայն այսքան ըսեմ որ ունեղեղները յոյժեալ և խոր տպաւորութեան տակ մեկնեցան:

ԲՆՃՅԻՍՊԱՍՏՏ
Սէլիմէն մեզ կը գրէ պ. Պաղ. Մերսոպեան թէ, տեղւոյն մէջ Որբախանա ընկերութիւնը հրատարակարան ժողով մը ունեցեր է որ հանգանակութիւն բացուեց և 52 տար ու 82 սենթ գոյացեր է որոց համար պատրիարքարան զրկուելու: Ժողովին ասանախօսերէ պ. Յովհաննէս Գալաճեան: Ընկերութիւ-

նը վարչութեան գործունեութեան Գո: մտաւոր զայն վերընտրեր է:

Հարստնիք և սրբերը

Մեր Մանչեսթր Նիւ Հեմփթի թղթակցը կը գրէ թէ, տեղւոյն մէջ հայկական հարստնիք մը տեղի ունեցեր է պ. Պեարոս Շմաւոնեանի ընդ օրիորդ Եղսա Սրապեանի ամուսնութեան առթիւ:

Այդ համեստ խրատեանքին մէջ մտացուած շեն օրբերը: Հանգանակութիւն մը կառարուեր և 37 տար ու 50 սենթ գոյացեր է որուն 10 տարբը նուիրուեր է հարսին ու փեսային կողմանէ:

Լօբեկոնք մեզ կը գրուի Փետր. 2 ին հետեւեալը:

Անցեալ Կիրակի երեկոյ տեղւոյս Հնչակեան մասնաճիւղը հրատարակային խիստ շահեկան ժողով ունեցաւ ուր ներկայ էին 300 ն աւելի ունեղի իրենք:

Ժողովը բացուեցաւ Տէրունական աղօթքով և ասանախօսութեամբ սիրար Յովնի փրկանի: Ասանախօսը հակիրճ կերպով բացատրեց իւրաքանչիւր հայ անձնատի պարտականութիւնը զէպի յեղափոխութիւնը: Ըստ թէ, փոխանակ ձեռքերնիս ծաղկած, ինչ պիտի ըլլանք, ըսելու, պարտնք ըսել ինչ պարտնք ընել:

Յաջորդ ասանախօսն էր պատ. Գարեգին Չիթճեան: Եկար ասանէ ի վեր էր զինը ըսած չէինք: Ըսաւ «Փամանակ մը խօսելիք ձեր զացումներուն զպշեալ իսկ փորձառութիւնը ցուցուց, որ ժամանակին է ձեր մաքնի կողմը ընելուն. ասանէն է որ զպացումն աւելի խնդր գործէ: Անխորհիւց չիղքները ու անտք որ իր յայտնի Աստուծոյ վրայ դրած են ըստ, Մեր կրցած ու մեր բաժինը եղած գործն ալ Աստուած չպիտի ընէ ու չընեք: Երբորդ ասանախօսն էր պ. Վ. Շաշկի: Ոտքը նախորդ ասանախօսին ակնարկած շեղքներուն ուղեւով ըսաւ, «Ինչ ալ Ձեր կուսակցութեան կը պատկանի, մենք ինչ կընենք, մինչ Սուլթանը կը շարունակէ հայաշինք քաղաքականութիւնը, Մօտէն տեղեակ ըլլալով զգուշացուց այն, «Լրերենք կընենք», պուսացու կուսակցութեանն որոց գործը ցուցումներ ու պոստախօսութեան է, և խորհուրդ տաւ ժողովարանը հետեւ այն կուսակցութեան որ փորձառու է թեան կուսակցութեան վրայ կեցած կը շարժի ժամանակի պահանջին համաձայն:

Գ. Գ. Ա. Մ.

ՆԱՄԱԿ ՓՐՕՎԻՏԵՆՍԷՆ

Նիւ Եօքը հրատարակող Հայաստան թերթի ինչ մէջ ամբողջ Փոօվիտենի հայտնի թերթը տրտուտորոց նամակ մը կար Փոօվիտենի թիւ ստորագրութեամբ:

Ես ալ լինելով նախանձախոյր տեղւոյս հայտնի պատուոյն, հետամուտ եղայ գիտնալու թէ անտք ինչ ստագրութիւն ունէին:

Ահա իմ կատարած քննութեան արդիւնքը: Նախ չ'իցի գիտնալ թէ ո՞ր հայն է որ ամերիկու հիմք խօսք նետելուն բանտարկուեր է: Երկրորդ. այն հայը որ իրը Հրեուհի մը անպատուելու յանցանքով ձերբակալուեր է. անմիջապէս արձակուած է. ու նոր պիտի գտնուի երգուեալ դատաւորներու, ճիւրիկ, առջև: Ով կարող է կանխաւ ըսել թէ հայը յանցաւ է թէ անպարտ. մինչ զեռ այս անձը ինք իրմով դատեալով. անկոյս հայութեան յարգանքը ու համարումը կը վայելէ:

Երրորդ. Օղիաշարժ Աբրահամեան եղէարց մասին զրուածները բողոքովն ալլանդակ են: Այդ թղթակցին նկարա-

զբաժնի գործերը անհետաձգել, ոչ ալ որ եւ էսու գանձը վճարուած է: Անոնց ձեռք բերուած փողերը անհետաձգելու համար պարտութեանց տարիքը կը համարուին: Արրահամեան եղբայրք Փոստիտենի հայոց աշխարհի տնօրէն, հայրենասէր ու ամէն վրտաշուքեան արժանի անձնուորութիւններն են:

Չենք գիտեր թէ ի՞նչու այս կազմի թղթակիցներ ու թերթեր փափաքմբ ու նին անստոյգ տեղը մտոր քսելու ստոր ու անոր:

ԱՆՆՏԻՐ

ԱՐԴԱՐԱՑՈՒՄԸ ԱՆԵՂԻ ՈՍՍԿԱՆԻ

Պաշտօնական նամակներով Պոլսից մէջ գործուած գէնքի քառանկի գեղձումը որքան որ կը հրատարակուէր, ես անոր մեղադրանքը կը վերադրէի աւելի տեղական շրջանակին քան ընդհանուր Դաշնակցութեան:

Վերջերս Նիւ Իորքի տարօրնակ թերթին մէջ Պաշտօնական նամակ մը հրատարակուեցաւ, որը կը ջանար գէնքի գեղձումը մինչև զգուշացնելու արտաքին շրջանակները: Այսինքն, որ կամ գործիչի մը ճակատէն, ու կրնէ Չէնքերը յանձնուած էին ՈՍՍԿԱՆՆԵՐՈՒ պահպանութեանը, որ եւ գործիչ մի կամ մարմին մի պատասխանատու չէ անոր:

Ընթերցող այդ «Սոսկական» ը աւելի շինտակացուեցր թեք անհեղձով որ յեղափոխական կուսակցութիւն մը կը գէնքերը—կը կենքը— կը գէն Սոսկականն եր ու արամազորութեան ասկայ ինչ ըսնի համար է կուսակցութիւնը ինչը են այդ Լիազօրները, Գործիչները, կոմիտե ու կենտրոնական—կոմ. ենքը: Եթէ ատոնք զէնքերու պահպանութեան հակի ու պաշտօն ու պարտականութիւն չունին, ըսէ՛ք կ'աղաչեմ, սակէ ի՞նչ լեւի կենսական ու պատասխանատու գործերու վրայ են: Ինչպէս ամբողջ Պաշտօնի մէջ Դաշնակցական մարմին մը, կամ գործիչ մը չգտնուի որ որուն պահպանութեան ասկ դրուէ ինչ այդ 28 անտու կ զէնքերը, որ կը յանձնուին սոսկալի՞ Սոսկականներու՞ որոնք ածուրդի կը հանեն զանոնք եղբայրք կ'առնեն կ'անցնին, ու Գործակեան կուսակցութիւնը իր ամեն պատասխանատուութենէ զերծ՝ հանգիստ խղձով կը չբժեղէ ինքզինքը: մանաւանդ լուստանք կը ժայթքեն անոց հասցէին որոնք ջանադիր են ազգային աճուսի սփռելու պատասխանատուութիւնը ճշգրտու:

Այս ինչ թափփփուկութիւն, այս ինչ ասիկայութիւն... Եթէ Դաշնակցութիւնը չունի անանկ ապահով ու պատասխանատու մարմիններ, որոց վստահուին Յեղափոխութեան հոգին—Չենքը, այլ ինչ գործ կրնայ վստահուիլ այդ ան ստք ու ան գրուի կուսակցութեան: Ամեն կտրմտակականներու ճակատագրին հետ կը խաղայ, ազգը արիւննի կրակը ու կրակն արինը կը հանուի ու կը խոթուի: սոսկականներու ձեռքով: մէջտեղը չկայ մէկը, չկայ մարմին մը, չկայ գէթ գործիչ մը որ կարենա պատասխանատու ըսնել: Սոսկականներ ըրին՝ կըսեն ու կ'ելլեն մէջէն:

Այս անիմաստ Ապակեարտնայութիւնը որութեան Սոսկալութիւնը:

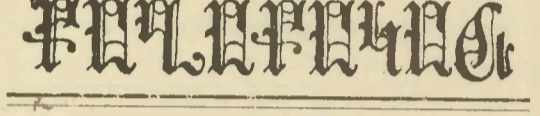
ԳԱՐԵԳՐԻ

Սիրելի տէր, Բողաքիս Մ. Ե. Որբի. Ընկրտութիւնը ամսոյ 18 ին Ընդ. Անդամական Ժողովոյ մէջ վարչական մարմին ընտրած է հետեւեալ անձինք: Տեարք. Գեորգ Սրմեան. Ասենապետ «Վառչապուհ Սագն. փոխ Ատենապ. Սիւսաք Վահանեան Ատենապ.

Սրմեան Այաճաճեան փոխ Ատենապ. Սրմեան Սահրաճեան Գանձապետ ի զինաց Ն. Ե. Որբի. Ընկրտ. Նիխ ԵՈՐԲԻ Ատենապետ Ատենապետ Մ. Վահանեան Գեորգ Յ. Սրմեան

Սիրելի տէր, Մերս 4 անցեալ կիրակի երեկոյ Եւրոպի Պ. Վարդան Գրիգորեան իր անուան անտիտարութիւնը կատարելու համար հրատարակու էր իր արարկանքը, մինչ անգամին վրայի բարեբերը կը վաճելէնք, յանկարծ երիտասարդ մը օտարի էլլելով պզտիկ ասանախօսութիւն մը բոս: րտիով թէ՛ Մենք, որ այս երեկոյ ինձնք կը վստիւնք, Հայաստանի մէջ ճիշտ այս գիշեր ցորտ եղանակի մէջ, արեւօք որչափներ առանց հագուստի, և առանց բրդուճ մը հացի են պէտք չէ որ մենք մտնանք ցանանք այս պարագային: Հանգամանակներ մը ըլլալով § 14 հանդիմանակեցաւ. և մեծամասնութեամբ որոշուեցաւ յատկացնել խորբերի Սուրբ Վանքին որբերուն: Հ. Կալպեան

Ուսոր

ԱՆԳԼԻՍ. ՈՒ ԻՐԱՆՍԱ

Վիդթորիա Թագուհին քառասուն տարի է իվեր իր առաջին այցելութիւնը պիտի տայ Իրանաստի: Այս դէպքին ճայրուակը նշանակու թիւն կը արուի երկու երկրներուն մէջ ալ. ասիկայ գերազանց միջոց մը կը համարուի Իրանաստի առ Անգլիա տաճած թշնամական ոգին բարեշրջելու:

Ս. ԲԱԹՐԻԿԻ ՏՕՆԸ

Ս. Բաթրիկ Իրանաստի համար այն է. ինչ որ է Գրիգոր Լուսաւորիչ Հայոց: Իրանաստ Գրիգորեան թիւնը կը պարտի Ս. Բաթրիկ անուն օտար ազգի անաքեալի մը: Ս. Բաթրիկի օրը Իրանաստի ազգային տօն է:

Անցեալ օր Ս. Բաթրիկի օրը անձառելի խանգաղուած թիւնով սօնուեցաւ ամբողջ Անգլիայ մէջ իբր անգլիական ազգային տօն: Այս երեւոյթը յառաջ բերելու համար մի քան զուգարիպու թիւններ տեղի ունեցան, Թագուհին իր վերջին պատգամագրին մէջ խոստ բարձր գովասանքներ ձօնած էր հարու. Ափրիկէի մէջ կուսող Իրանաստի գործերուն զիւցազնական քոթաղործութիւններուն: Լծնտօնի Բողաքապետը պատուէր կուտար քաղաքապետ վրայ Իրանաստի կանանց քառասնակոր Դըրօշը կ'սխեւուէ Ս. Բաթրիկի ձօնին օրը: Նոյն բանը կ'ելլին Լծնտօնի նշանադրի վրայներն. ու երբ այդ օրը եկաւ. ահա ամբողջ Անգլիա Իրանաստի գըրօշներով զարդարուեցան ու Անգլիական ազգը այդ օրը սօնեց անպաղտմ խանգաղուած թիւնով:

Այս պարագան ալ կուտայ միանալ Թագուհուն այցելութեանը. Իրանաստաց լոց կոտրած սիրտը չի նկատու:

ԱՆԿԼՈ—ՊՕԵՐ ՊԱՏԵՐԱՉՄԸ

Օրէնճ ազատ նահանգները բոլորովին անձնատու եղած կրնայ համարուիլ: Հազարներով կուգան իրենց զէնքերը կը յանձնեն Լօրտ Բօպերթսին ու կերթան իրենց ազարակները:

Պատերազմի վճռական կետը մնացել է Փրէթօրեա. Թրանսփալի մայրաքաղաքը, ուր կը կեդրոնանան Պօզննքու գործերը և որուն վրայ պէտք է արշաան Անգլիական զօրաբանակները:

Պօզննքը կը սպասուի ձօհաննեպարի քաղաքը, որ Փրէթօրեաի ճամբու լեւ վրայ է. օգը հանել իր սակի հարուստ հանքերով, որ տանն պիտի փճանայ 250,000,000 տօլարի ահագին հարստութիւն. որուն մէջ րոտին ունին ինչպէս ուրիշ եւրոպացիներ, նոյնպէս և անգլիացիներ:

Անգլիայ կառավարութիւնը ծանր սպառնալիքներ ուղղեց նախագահ Գրուերին որ ձօհաննեպարի օգը հանել շրտայ. հասկցող թէ այդպիսի հակաքաղաքակիրթ արարքի մը համար ինքը պիտի կախուի: Բայց Գրուեր ինչպէս միշտ նոյնպէս և այս ինչոյն մէջ, կարհամարհէ Անգլիայ սպառնալիքները:

Փրէթօրեաի պաշտպանութեան համար 2000 կիներ, «Ամազոն» անուն տակ կազմակերպուեալ ու զինուոր են: Բէյլի Գօլդինի մէջ անգլիայ դէմ սպառնալիք շօշափանցելու զինաթափ ու անձնատուր եղեր են. պարագայ մը որ Անգլիայ արշաւանքի գործը շատ կը դիւրացնէ:

Պօզննքու եւրոպական պետութեանց միջամտութիւնը հայցող ուղերձներ և ֆրանսա և Ռուսիա միայն ցարդ պատասխանած չեն. հաստատ լուր կայ թէ Ռուսիա իր պատասխանը պատրաստած է որոյ մասին Գրեմանիոյ կայսեր հաւանութիւնն ալ առած է, որը շատ խիստ ընտարութիւն ունի Անգլիայ դէմ:

ՉԻՆԱՍՏԱՆ

Չինաստանի մէջ հակա-Եւրոպական ոգի ու շարժումներ հրդեհի արագութեամբ կը տարածուին: Ննամակալ կայսրուհին ինքն է որ այդ շարժումը ուղղակի կը քաջալերէ, ու ինքզինքը բաւական չը գանձեր վարձաբերու անոնք որ ամենէն աւելի գործ կը տեսնեն բարեկարգութեան ու եւրոպայիներուն դէմ:

ՖՐԱՆՍԱ

Ֆրանսա 200,000 զօրք համաժողոված է, ու տեղային գործունէութեամբ պատերազմի պատրաստութիւն կը տեսնէ: Միացեալ Նահանգաց մէջ եղող Ֆրանսացիներուն Ֆրանսական կառավարութեան զեկուցադիր եկած է որ պատրաստ կենան զինուորութեան երթուլու երբ որ հրամանը գայ:

ՌՈՒՍԻԱ

Ռուսիա ալ պատերազմական ահագին զօրաժողովներ կընէ:

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ԹԻՒՐԿԻԱ

Երեք օր առաջ լուր կար թէ Սուլթանը բացարձակ կերպով մերժերէր զօհանգում ալ Ռուսիոյ փոքր ասիայ մէջ երկաթուղի ձգելու պահանջներուն, և այս օր լուր եկաւ թէ Սուլթանը տրդի սուած է Ռուսիոյ բոլոր պահանջներուն հակառակ այն վստահներուն որ կը տեսնէ այդ երկաթուղիներու ծրագրին մէջ

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Կրկին կը հաստատուի այն լուրը թէ Պոլսի կարիս կը պատրաստուի անկախութիւն յայտարարել. և թէ թիւրքալայ կողմին վրայ պատերազմական մեծ պատրաստութիւններ կը տեսնէ:

Լօրտ Բօպերթս 160,000 զօրք երեք բանակի վերածած. պիտի յարձակի Փրէթօրեաի վրայ:

Գերմանիոյ կայսրը յայտարարել է թէ ամէն միջոց պէտք է գործածել Չինաստանի բաց դուռի քաղաքականութիւնը պահելու:

Կայսրը ըսեր է թէ փոքր ասիոյ մէջ չի նկատուիլ երկաթուղիները առեւտրի անանկ ասպարէզ մը կը բանան. մս կանխաւ երազելն անգամ կարելի չէր:

Սերասայի հաճի Եարութիւն Մագմանեան որուն ուր ըլլալու մասին, կը լսուէր թէ իր բարեկամները կուգան տեղեկութիւն մը տանել այժմ կը գործէ Հըտալի մէջ բուրգի գործարանը. իրեն նամակաւ գիտելու ուղղութեան կը ներկայացնենք հետեւեալ հասցէն:

Հըտալի մաս բուրգի գործարան:

ՀԱՆԵԼՈՒԿ

Ինչ անուն է այն, որ երբ էական լայն խոնարհման այս ինչ դէմք այն ինչ ժամանակին հետ կցես կը պարունակէ մեր փրկութիւնը պայմանաւորող հետեւեալ էն էական շորք բաւերը ու դժբու մէջ առնուած հարցերը:

Ամենէն առաջ ճշգրիտ պատասխանը զրկողին վարձատրութիւնը պիտի ըլլայ գեղեցիկ յայտարարութիւն մը իր անունին:

Ուսիր. սիրէ. սուր ու յուս ֓ Փրկչի թաղ Վայոց—ուր է ուս— Պատկին փուշ— սուր է. սուր— Գաշի ճակատ— ուր է սուր—

Փրովտէն Լեւոնային դերասանական խմբին կողմէն արուած Դաւիթ պէյի ներկայացման վրայով ժամանակին տեղեկագրած էր Չայն Հայրենեացի, սակայն ժամանակին չի կըրնալ հրատարակուելով՝ ալ ժամանակը անցած համարած էին: Կարծէր որ բաւական շատ գրուէր այդ խմբին ամէն անկախութեան վեր ուրախ յաջողութեանը վրայ. որովհետեւ ամէնքն ալ Պաղնցի Տէր Եարութիւնին աշակերտներն էին, այն Տէր Եարութիւնին որ ձեռնադրուելու գնացած ատեն Եպիսկոպոսին իրեն ձեռքը տուած Աւետարանը չէ կրցեր կարդալ. որ ասե, իրեն ընկերակցող գիւղացիներէն մին կը մեղքանայ ու քովին կընէ. «Ես քեզի չի՞ որ մեր աւետարանը հետեւինս ասինք որ կրնայ կարդալ:

Այլ ժամանակը շատ անցած է այդ դերին մանրամասն նկարագրութեանը մտնելու, սակայն իբրեւ թիւն իրենց և ուրիշ ազգայնոց՝ պարտինք ըսել թէ սովորական թերութիւնները առնելով մէկգիլ. զեն, ըր խիստ յաջող ու գոհացուցիչ կերպիւ կատարուեցաւ:

Տիկնանց Որբայնամ Ընկերութիւնը լաւ ըրած էր իր շնորհակտութիւնը յայտնելով զերասանական խմբին սակայն արդեօք կրնա՞ր մոտցուիլ այն աւուր Փրովտէնի նուագածուաց խմբին տուած ծառայութիւնը. որ այնքան փայլ ու ոգեւորութիւն տուաւ ներկայացման. ինչ բանի կրնայ վերագրուիլ այդ զանցառութիւնը. որ իրաւ այնքան ներկատելի է որքան գովեստի արժանի նուագածուած խումբը իր խիստ յաջող նուագներուն համար:

Գ.

Բ Ա Ր Ո Ձ

Յառաջիկայ կիրակի երեկոյ ժամը 5 ու կէսին Փրովտէնի ձերմակ Չըրչի մէջ պիտի քարոզէ Պ. Գ. Չրիճեան, նիւթն է երկու մեղադրելի ծայրերն

Ա Ձ Դ

Նկատելով որ Ամերիկայի մէջ կազմուած Հայ դերասանական խմբերի գլխաւոր պահանջներէն մին Դերասանուհի չգտնուելն է այս երկիր խումբս իր այդ պահանջը լրացնելու ամէն ջանք ի գործ դնել որոշած է. այս առթիւ կը դիմենք Հրատարակչին յայտարարութեամբ Հայ օրիորդի մը որ ունենայ բաւական յարմարութիւն ու կարողութիւն և կը փափաքի խումբիս մէջ մտնել իբր Գերասանուհի. օրինաւոր գոհացում և վարձատրութիւն պիտի ստանայ: Դիմել շահարկման Դեր. Խմբ. 171 Փ. Օ. Պօքս Լին Մաս

Ա Ն Ա Հ Ի Տ

Հանդէս Աղջային, Գրական և Գեղարուեստական. բացուած է Բրդ. տարուայ Բաժանորդագրութիւնը: Հասցէ ԱՐՇԱԿ ՉՊՊՆԱՆ 6 Բլէս Տը Լ'Օտէօն Բարի

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ

ՇԱՐՃՈՒՄԸ ԿԵԱՆՔ Է ԵՒ ԿԵԱՆՔԸ ՇԱՐՃՈՒՄ

Հրատարակութիւն "Ամերիկայի Հայ Հրատարակչական Ընկերութեան" (Խիւ. 1) Գինը 10 ՍԵՆՏ Դիմել վարչութեան Հասցէին:

ՆԵՐՇՆՉՈՒՄՆԵՐ

ՄԻ ՀՐԱՆ ՏԱՄԱՏԵԱՆԻ

ԵՐԳԵՐ

ԱՋԿԱՅԻՆ ԵՒ ՅԵՂԱՓՈՒՆԱԿԱՆ ԱՐԴԻ ԿԵԱՆՔԷ Գին 25 ՍԵՆՏ

Ուրիշ քաղաքներու համար փոստի ծախքը իրենց վրայ է: Դիմել:

S. RUSDIKIAN, P. O. Box 46, Station A, WORCESTER, MASS

Նաև

Պատան Գ. Ա. Ազգանազի և Բրոյքիտէն Գ. Մ. Տէր-Պողոսեանի քով:

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱՁԴ

Ճաշակի յարմար պատուական ապուխտ (Խայտի Պատրմայ) կը պատրաստեն, գինն է՝ փառուսը 35 սենթ. վաճառման կեդրոնատեղին՝

S. ՍԵՄԵՐՃԵԱՆ 113 TYLER ST BOSTON MASS.

Խ. Ք. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ

ՎԱՐՃ ՈՒ ՓՈՐՁԱՌՈՒ ԴԵՐՁԱԿ

Պատուէրով հանդերձ կը շինենք, թէ Արանց և թէ Կանանց: Նաև կը ներկենք, կը մաքրենք, կարտուկենք ու կը նորոգենք:

Փուլով ու շահ ածան: 7 Պրճ փողոց Յրօնթ Փողոցի անկիւնը Ուսար Իրիկունները բաց է:

ՄԵՐ ՆՈՐ ՀԱՍՑԵՆ

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՀԱՅ. ՀՐԱՏ. ԸՆԿ.

AMERICAN HAI PUBLISHING CO. P. O. Box 379, WORCESTER, MASS

ԱՁԴ

Կը ծանուցանենք Հայ հասարակութեան թէ՛ Պատիւնի Թայլըր փողոցին մէջ նոր խանութ մը բացած ենք, ուր կը վաճառուին ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԻ ԸՆՏԻՐ ՆՊԱՐԵՂԵՆԵՐ ՉՍՓԱՒՈՐ ԳՆԵՐՈՎ:

Յանձնարարութիւնք կը կատարուին փաթով և խնամով:

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՍՍՄՈՒԷԼԵԱՆ ԱՐՍՄ ԱՍՔԱՆԱՉ Մեր Հասցէն է Tyler Grocery Co. 113 Tyler St. Boston Mass.

ԿԱՐԼՊԵՏ Յ. ՓՈՓՈՋԵԱՆ

NEW YORK LIFE INSURANCE CO.

ՆԻՒԵՕՐԲ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ գործակալութիւնը ըստանձնած է, և անձամբ կամ նամակաւ իրեն դիմողները կապահովագրէ ճիշդ և ուղիղ պայմաններով:

Նիւ Եօքը կենաց ապահովագրական Ընկերութիւնը աշխարհի ամենէն մեծ միջազգային ապահովագրական ընկերութիւնն է, 82 կառավարութեան ճանչցուած և անոնց Օրէնքներով վաւերացուած: Այս նիւթին վրայ պատրաստած եւ համառօտ տեսարկ մը զար կը զբերեմ ամեն անոնց, որոնք կը շահագրգռուին այս խնդրով և կը փափաքին սրտ չանդ կու թիւններ ստանալ:

G. H. Papazian, 15 Temple Place, Boston, Mass.

ՆՍԻՍԻՆ ՏՈՄՍԵՐ

Նպարավաճառ. նաւային տոմսինն ու գործակատար Յրէնչ, Բիւնարա, Տօմիւնիւն. Ամերիկեան և Բէտսթար գծերուն:

Ա. Ենասթան գնով տոմսեր կուտանք դէպի Յրանա (Մարտիլ) և անիէ հոս: Մեր անդն է կաշկար Մարութեանի կից:

HARRY AIRONEN, 24 Academy St., Fitchburg, Mass.

ՀԱՅ ԳՐԱՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Պօլոս, Վենետիկի, Մ. Մամուրեանի և Տիկին Բաֆֆիի հետ մասնաւոր կարգադրութիւն ըրած՝ նաև ուրիշ գրատուններէ ալ գրքեր բերել տալու միջոցները ձեռք բերած ըլլալով կուգամ գրատէր Հայրենակիցներու ծանուցանել թէ իրենց փափաքած գրքերը սովորական գնով կարճ ժամանակի մը մէջ՝ բերել տալու պատրաստ եմ. քիչ ժամանակ վերջը մեր քով արդէն պահեստի պիտի ունենանք ամէն ժողովրդական գրեանք շարք մը:

Փափաքողաց գրատեսակ կը շարունակենք: Մեծ քանակութեամբ գրեանքներու՝ մասնաւոր գնով կընենք:

Դիմել Ն. ՊԵՏՇԵԱՆ 390 Փ. Օ. ՊՕՔՍ ԼՕՎԷԼ ՄԷՍ.

ԲԱՑՈՒՍԾ Է

ԲԱՑՈՒՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

«ՉՍԵՆ ՀԱՅՐԵՆԵԱՑՈՒՆ»

Բ.—րդ. Վեց ամսուայ

Ներկա թուէն մինչև Սեպտեմբեր 85 սէնթ: Սեպտեմբերէն անդին բաժանորդ չենք ընդունիր: Նոր բաժանորդագրուել ց անկողնները մեղ զրկուել են 85 սէնթ: Մեր ԳՐՈՐԾԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ստիպողաբար կը խնդրուի որ բարեհաճին զրկել իրենց հաշիւները, մինչև 1 Երկայ 26 րդ. թիւը:

ԿՈՒՉՈՒՆ

Հայոց Նիւ Ինկլանտ Ընկերութիւնէն գործաւորներ կուզուին Պընաբլ կապելու համար: Դիմել՝ ՆԷՇՈՒՆ ՍՔ. ՈՒՍՏՐ

ԿՈՒՉԷՔ ԴՐԱՄ ՓՈՒՍԿՐԵՆԷԼ Դիմեցէ՛ք Առ՝

Սարգիս Գ. Սարաֆեան

1060 Փ. Օ. Պօքս, Ուսար, Մաս.

Դրամ կը փոխարկենք թիւքիւյ րուր քաղաքները: Կեդրոնատեղին է Պարբերք, Տեսը Յովհաննէս Պարբերակեան, որ երկար տարիներու գործունէութեամբ և վարկով հանրածանօթ է և Կ. Պօլիս Տ. Գէորգ Պարբերակեան: Մեր Գործակալներն են. Մարթեա Սարգիս Պօնչուզեան. Չմշկածակ՝ Մէլիկէյր Ինճէյեան. Բալու՝ Գարեգին Բիր՝ ճեան. Չնքուշ՝ Յակոբ Տաղաթիկէլեան: Թիւքիւյ ոչ ուրիշ բոլոր քաղաքներն ալ դրամ կը փոխարկենք Պարբերակի միջոցաւ:

Մարտիլ թէ հեռագրով եւ թէ նամակով դրամ կը փոխարկուենք և նուային տոմսակներ կուտանք:

Ուսարի մէջ կը վաճառենք պամես սիկարի թուղթ և ուրիշ շատ անասի Տաճկական ապրանքներ:

Պանտթիւս Հասցէն է՝ 14½ Արշ Սթ. Ուսար. Մաս.

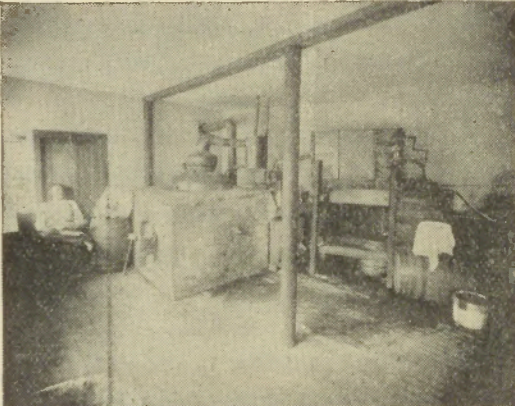
ՈՒՇՈՒՐՈՒԹԻՒՆ.— Մեղ դրամ զբերկելու է Մընի Օրարով, Պանքայի շէքով կամ ապահովագրաւ նամակով:

ԱՉԱՏ ԳՈՐԾ ԱՊԱՀՈՎ ՇՍՀ

ԼԱՒՈՒՆՏՐԻԻ գործը որ սորվողին համար փոքր դրամագլխով կանոնաւոր շահ մը կը բերէ աշխարհի ամէն կողմը ուր, քիչ շատ եւրոպականացում կայ, և որուն սորվելուն այնքան դժուարութիւն կայ, ևս հակառակ անոր անձամբ իր պահուելու փոքրութեամբ պատրաստ եմ իմ սորված բոլոր ճիւղերս սորվեցունել բոլոր Հայրենակիցներէս անոնց որ ինձի կը դիմեն, փափաքելով որ օգտուին այս արհեստին գիւրին շահագրութեանէն:

Թուէս երկու ամիս միայն կընամ աշակերտ ընդունել Պայմաններու մասին ինձի դիմել անձամբ կամ նամակաւ:

ԱՍԼԱՆ ԷԼՄՍԱՆԱՆ 20 Քլաւ, թ 0 Սթ. Բրոյքիտէն

ԱՐԱՆԱՄԵԱՆ ԵՂԱՐՔ

Օղիի եւ Մասթիլայի Պատրաստողներ Արեւելեան օղիի և Մասթիլայի անդրանիկ և միակ զործարանը ունինք Մ. Նահանգաց կառավարութեան վաւերացեալ:

Միայն պատուական խողովակ և շամիլէ կը պատրաստենք: Մի խմէք օտար և անսիրտ խմելիքներ, որ չվատաւիք: Խմեցէք հայրենիքի զուտ օղին և մասթիլայ, որ խնամքով կը մասակարարենք:

Եթէ որ և է Հայ մը մասնաւոր Հայ գծի կընք կընան վաւերացնել ամենափոքրիկ խորպիսով ին մը մեր բմպիլեայ մէջ, պատրաստ ենք իրենց փորձերուն համար բոլոր ծախքեր և 500 տուար ալ գրաւ վճարել:

Ուսարցիներ կընան ստանալ օղի եւ մասթիլայ 111 Summer St. ի վարկեկաց մեծ վաճառատունէն:

Ուրիշ քաղաքաց հայեր կընան դիմել կամ գրել ուղղակի մեր գտարանը: Abraham Bro's 20-22-24 Back St. Providence R. I

ԱՁԴ ԸՆՏԻՐ ՊՈՒԼՈՒՐ

Ուսարի մէջ երկար տարիներէ ի վեր հաստատուած ենք մեր յատուկ պուլուրի գործարանը: Սոյն գործին մէջ մեծ փորձառութիւն ունենալով, ամենալաւ ցորենէ կը պատրաստենք ընտիր պուլուր, որ իր մաքրութեամբ և ուրիշ լաւ յատկութիւններով ամենաիկաններու և ճարտարագիտութեան գնահատութեան արժանացած է: Կը պատրաստենք նաև նոյնպէս ընտիր ձեւած և կարկուտ:

Ուսարի ամեն ով որ կուզէ ընտիր և սխորճաճամ կերակուր լինելու պուլուր և ձեւած ունենալ, թող դիմէ ուղղակի մեզ: Ապապրանքներ փութով կը կատարուին: մասնաւորապէս տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել Հետեալ Հասցէին:

Ուսար, Պուլուրի Միացեալ Ընկ. 151 Ինկլանտ Սթ., Ուսար Մաս. Տաճկական տեսակ տեսակ ապրանքներ ալ կը ծախենք:

ՄԱՐԹԻՆ ԳԻՆՕ 2118

Վաճառանոց անական ամեն կարգի կահ կարուսեայ: Հայերը սոսիէ պատշաճագոյն տեղ չեն կրնար գտնել, գինիւ, մասնակալ, մեթիլէս, սեղան, ջուր, կարպիտ և որ ի կարգին:

Հասցէն է՝ MARTIN KEENOW 79 Green St. Albany N. Y.

PROVIDENT LIFE & TRUST CO., of Philadelphia, H. C. Nohigian, Agent, P. O. Box 777, Worcester, Mass. 977 Westminster St., Providence, R. I. Մասնաւոր արձագանքով մը Մասնաւորութիւն Ռոս Սթիւնիոն նախնական մէջ վերսկ յիշուած կենսական ապահովագրական ընկերութեան գործարաններէն մէկը քանակաւ համար հաճեցէք դիմել առ: ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՍՍՄՈՒԷԼԵԱՆ

ԴՐԱՄ ԿԸ ՓՈՒՍԿՐԵՆԷԼ

Ամերիկայի Հայ դաշխակահանութեան կուգամ յայտարարել որ Հայրենիք դրամ փոխարկելու դիւրութիւն ընծայելու համար, փոխարկի նոր գործով սկսած եմ ի Պօլիս, շատ մը բարեկաններու ու ծանօթ Հայրենակիցներու թախանձանոց գոյացում տալու. աւելորդ է ոչինչ գովեստներ ընել Պարբերակի ինչպէս նաև Տիգրանակիւրի մէջ Հաստատուած Պէրպլիան կարարց տան վարկին ու վատարութեան նկատմամբ. ինչ որ արդէն երկար տարիներէ ի վեր կը վախեն, պէտք եղած վտանգութիւնն ու վարկը գործի հրատարակի վրայ: Գործը պիտի հաստատուէ ու վերալի գոյ, և այս համար քանակութեամբ կերպարարիմ ամէն անոնց, որք կուզեն Պ. Գրի գործին ձ հետ: Օտմ. Լ. Ք 4,50 Լն կուտանք: Մասնաւոր գործախառններ ունինք Պարբերք, Մայթիլա, Տիգրանակիւր, Սերաստիա, Հայկ, Կ. Պօլիս և Մարտիլա ինչպէս ուրիշ այլ և այլ քաղաքներ: Մարտիլային եկողներու դրամի և այլ պէտքերու մասին խնամք և դիւրութեան միջոցներ կընձեռենք: Հայաշատ քաղաքներու գիւրութիւն ընծայելու համար երկու գործակալներ կը նշանակուին որոնց կընան դիմել:—Ուսար. Պ. Գրիգոր Մարգարեան. 157 Սթմըր Սթ. Նիւ Եօքի և Նիւ Ճըրզիի Պ. Մարտիլա թաճեան 251 Ուիլմ Սթ. Նիւ Եօք

Ինձ նամակ և գրամ զրկողներ պէտք է հետեալ Հասցէով թղթակցին՝ P. O. Box 2652. Իսկ զիս անձամբ տեսնել ուղղակի կընան դիմել՝ 344 Cambridge St., Boston, Mass. ՅՈՎՀ. Մ. ՊԷՐՊԷԼԵԱՆ